

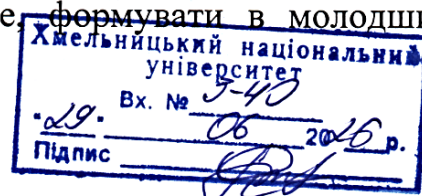
ВІДГУК

**офіційного опонента доктора педагогічних наук,
професора кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної
освіти та управління закладом освіти Закарпатського угорського
університету імені Ференца Ракоці II Кучай Тетяни Петрівни про
дисертаційне дослідження Якименко Поліни В'ячеславівни на тему
«Теоретичні і методичні засади формування педагогічної творчості
майбутніх учителів початкових класів», подане на здобуття наукового
ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія та
методика професійної освіти**

Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із відповідними планами галузей науки.

Актуальність проблеми дослідження зумовлена сучасними трансформаційними процесами у сфері вищої та початкової освіти, реформою середньої освіти «Нова українська школа» (далі – НУШ), посиленням вимог до професійної підготовки педагогічних кадрів, а також необхідністю формування в майбутніх учителів початкових класів здатності до творчої, інноваційної та гнучкої професійної діяльності в умовах динамічних змін освітнього середовища. Переорієнтація сучасної освіти на гуманістичні, дитиноцентричні та компетентнісні засади актуалізує потребу в учителеві нового типу – фахівцеві, здатному не лише транслювати знання, а й проектувати освітній процес, створювати розвивальне освітнє середовище, забезпечувати партнерську взаємодію з учнями та батьками, сприяти розвитку індивідуальності дитини, її критичного мислення, креативності, ініціативності та здатності до саморозвитку.

Сучасний учитель початкових класів постає як багатофункціональний фахівець, який виконує освітню, виховну, консультативну, фасилітативну, соціалізаційну, діагностично-корекційну, здоров'язбережувальну та інші функції. У зв'язку з цим педагогічна творчість набуває значення інтегративної професійно-особистісної характеристики, що забезпечує здатність майбутнього педагога до нестандартного розв'язання професійних завдань, пошуку нових педагогічних ідей, застосування інноваційних технологій навчання і виховання, моделювання продуктивних освітніх ситуацій та творчої самореалізації у професійній діяльності. Саме педагогічна творчість сприяє ефективному поєднанню професійних знань, педагогічної гнучкості, рефлексивності та здатності до інноваційної діяльності. В умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України особливого значення набуває підготовка педагога, здатного створювати безпечне, підтримувальне й розвивальне освітнє середовище, формувати в молодших

школярів життєстійкість, відповідальність, творче мислення та здатність до конструктивної взаємодії. За таких умов учитель є не лише носієм знань, а й важливим суб'єктом соціально-психологічної підтримки дитини та організатором її особистісного розвитку.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває пошук ефективних шляхів удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів у закладах вищої освіти, зокрема щодо створення оптимальних та ефективних педагогічних умов, що забезпечують розвиток їхньої педагогічної творчості, професійної ініціативності, здатності до інноваційної діяльності та творчого професійного самовираження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація підготовлена відповідно до тематичного плану наукових досліджень Хмельницького національного університету «Формування особистості як суб'єкта самотворення» (державний реєстраційний номер 0119U103663) та «Психолого-педагогічні засади професійно-особистісного розвитку фахівців в умовах трансформації суспільства» (ДР № 0125U003711). Тема дослідження затверджена на засіданні вченої ради Хмельницького національного університету (протокол № 5 від 28.11.2024 року).

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації. Дисертанткою досліджено теоретичні засади проблеми формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; розроблено авторську концепцію формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; обґрунтовано організаційно-методичні засади формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; визначено компоненти, критерії, показники та рівні сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; визначено та обґрунтувати педагогічні умови формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів у ЗВО; розроблено та змодельовано систему формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, експериментально перевірено її ефективність; підготовлено та впроваджено в освітню практику ЗВО навчально-методичне забезпечення для формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів.

Нові факти, одержані здобувачкою. Вважаємо, що дисертаційне дослідження Якименко Поліни В'ячеславівни є комплексним, у якому: *уперше* обґрунтовано концепцію формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, що включає методологічний, теоретичний, технологічний концепти; розроблено, змодельовано й експериментально перевірено ефективність системи формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, що містить цільовий, концептуально-теоретичний, змістово-технологічний, діагностично-результативний блоки; виокремлено й обґрунтовано

педагогічні умови формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів (забезпечення мотиваційно-ціннісної спрямованості професійної діяльності шляхом організації творчого освітнього середовища; інтеграція творчого компонента у зміст фахових дисциплін і використання новітніх освітніх технологій у процесі розвитку креативного мислення та інноваційної культури здобувачів освіти; організація педагогічної підтримки та наставництва як передумова ефективного впровадження практико-орієнтованого навчання); удосконалено компонентну структуру досліджуваного поняття (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-змістовий, операційно-діяльнісний компонент), критерії, показники та рівні сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; змістово-методичні засади формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; уточнено зміст основних понять дослідження: «педагогічна творчість вчителя початкових класів», «творча педагогічна діяльність», «педагогічна креативність», «формування педагогічної творчості»; *подальшого розвитку й конкретизації* набули ідеї формування педагогічної творчості в історичному і компаративному дискурсі на основі їх дотичності до основних наукових концепцій і теорій; діагностичний інструментарій визначення рівнів сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; науково-методичне забезпечення формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Проведений аналіз змісту дисертаційного дослідження, а також публікацій дисертантки виступає у якості підстави для висновку про наукову обґрунтованість й достовірність викладених авторкою результатів.

Доцільно позитивно оцінити вміння дослідниці систематизувати й узагальнювати дослідницькі матеріали, що має певну специфіку в педагогічних наукових пошуках.

Методологічно обґрунтовано: визначення мети, основні завдання і методи наукового пошуку. Завдання дослідження сформульовано методологічно грамотно. У вступі до дисертації досить чітко й науково коректно схарактеризовано особистий внесок дисертантки.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів і висновків зумовлена теоретико-методологічним підходом дослідниці і застосуванням комплексу взаємодоповнюючих методів наукового пошуку.

Якименко Поліна В'ячеславівна, на наш погляд, правильно визначила об'єкт, предмет та мету дослідження. Вражає ґрунтовність теоретичних положень та практичних напрацювань, викладених в дисертації. Усе це створило необхідні

умови для оптимального вибору стратегії наукового пошуку та його ефективної реалізації. Одержані дані та результати їх опрацювання вказують на ефективність обраної наукової траєкторії дослідження. Відзначимо, що новизна і вірогідність загальних висновків дисертаційного дослідження авторки забезпечені методологічною обґрунтованістю вихідних положень.

Значення для науки і практики одержаних автором результатів. Практичне значення дослідження полягає в розробленні та впровадженні в освітній процес навчально-методичного забезпечення формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, а саме: навчально-методичних посібників «Впровадження інноваційної інтегрованої особистісно-орієнтованої технології: в ЗДО та ЗЗСО», «Педагогічна творчість вчителя початкової школи. Організація самостійної роботи студентів» та «Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до педагогічної творчості»; методичного портфоліо «З любов'ю до дітей: Сучасний урок в початковій школі – урок-казка»; методичних рекомендацій «Навчально-методичне портфоліо з дидактики» (для змішаного навчання)), «Теорія та методика ігрової діяльності в ЗПО» (для змішаного навчання)), «Інноваційні технології в освіті», «Наступність у роботі ЗДО та початкової школи».

Основні положення та результати дослідження впроваджено в освітній процес ЗВО України: Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 438/01-13 від 07.08.2025), Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (довідка № 297 від 10.07.2025 р.), Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти (довідка № 386/02-13 від 11.07.2025), Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (довідка № 328 від 11.07.2025), Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (довідка № 06/22 від 07.08.2025), Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (довідка № 1110 від 26.06.2025), Український державний університет імені Михайла Драгоманова (довідка № 309/2 від 10.06.2025).

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації. Матеріали дослідження, його положення і висновки можуть бути використані для організації освітнього процесу в ЗВО, формування педагогічної творчості майбутніх педагогів інших спеціальностей, а також у самоосвітній діяльності здобувачів вищої освіти, у системі підвищення кваліфікації вчителів і неформальній освіті.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Структура дисертації є методологічно обґрунтованою й логічною. Дисертація і реферат написані й оформлені згідно з нормативними вимогами. Стил ь викладу й аналізу проміжних

і кінцевих результатів дослідження, наукових положень і висновків є обґрунтованим на теоретичному і методологічному рівнях.

Дисертація складається з анотації українською й англійською мовами, вступу, чотирьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації відповідає вимогам, серед них відповідного тексту в осяжному об'ємі.

У *вступі* обґрунтовано актуальність і доцільність дисертаційної роботи, висвітлено його зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне і практичне значення роботи, визначено особистий внесок здобувача наукового ступеня в опублікованих у співавторстві працях, наведено відомості про апробацію та впровадження результатів дослідження, публікації, окреслено структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі – **«Теоретичні засади формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів»** – схарактеризовано проблему формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів у контексті сучасних потреб науки і практики; розглянуто становлення та розвиток ідеї формування педагогічної творчості в історичному науковому дискурсі; проаналізовано феномен «педагогічна творчість майбутнього вчителя початкових класів» як наукову категорію; узагальнено зарубіжний досвід формування педагогічної творчості майбутніх учителів; обґрунтовано концептуальні положення проблеми дослідження.

На підставі аналізу психологічних, педагогічних і методичних праць вітчизняних та зарубіжних дослідників констатовано об'єктивну необхідність цільових, організаційних, змістових і технологічних трансформацій у системі підготовки майбутніх учителів початкових класів в контексті формування їхньої педагогічної творчості. Сучасні наукові підходи засвідчують, що розвиток педагогічної творчості як інтегративної професійної якості потребує переорієнтації освітнього процесу на креативно-діяльнісні, особистісно орієнтовані та інноваційні моделі підготовки. Серед провідних напрямів удосконалення підготовки майбутніх учителів початкових класів у цьому контексті визначено такі: посилення уваги до значущості педагогічної творчості як ключового чинника ефективності професійної діяльності вчителя; актуалізацію творчого характеру педагогічної діяльності в умовах інтегрованого та компетентнісного навчання; оновлення змісту освітніх компонентів із урахуванням необхідності розвитку креативного мислення, педагогічної імпровізації та інноваційної діяльності; забезпечення міждисциплінарної інтеграції психолого-педагогічної, методичної та фахової підготовки; упровадження педагогічних інновацій і сучасних технологій творчого навчання у

процес професійної підготовки. Важливим напрямом є розроблення та впровадження інноваційних технологій організації освітнього процесу у ЗВО, зокрема в умовах цифровізації та дистанційного навчання, що сприяють розвитку творчої активності здобувачів вищої освіти. Особливого значення набуває створення цифрового освітнього середовища, використання креативних дидактичних засобів, а також розвиток науково-дослідницької та проєктної діяльності майбутніх учителів як засобу формування їхнього творчого потенціалу.

Обґрунтовано значення педагогіки партнерства як однієї з ключових концептуальних засад сучасної початкової освіти. Педагогіку партнерства інтерпретовано як форму суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і здобувача освіти, що ґрунтується на засадах довіри, поваги до особистості, діалогічності, доброзичливості, взаємної відповідальності та принципах розподіленого лідерства. Такий підхід створює сприятливі умови для розвитку творчої активності, самостійності та професійної ініціативності майбутніх учителів початкової школи. Особливу увагу приділено формуванню «soft skills» як важливого складника компетентнісної парадигми Нової української школи. 13

Визначено значущість персоналізованого та практико-орієнтованого навчання як ключових пріоритетів до формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів. Персоналізоване навчання, як форма організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних освітніх потреб, професійних інтересів і здібностей здобувачів вищої освіти, сприяє розкриттю їхнього творчого потенціалу. Практико-орієнтоване навчання спрямоване на інтеграцію теоретичних знань і практичного досвіду через моделювання реальних або наближених до професійної діяльності ситуацій, що забезпечує розвиток творчого мислення, педагогічної рефлексії та здатності до продуктивного розв'язання професійних завдань.

З'ясовано вплив провідних наукових концепцій і теорій на становлення та розвиток ідеї формування педагогічної творчості, а також осмислення змісту означеного феномену.

Запропоновано авторське формулювання поняття «педагогічна творчість майбутнього учителя початкових класів», яке потрактовано як інтегративну особистісно-професійну якість, що виявляється у здатності генерувати нові педагогічні ідеї, використовувати методи й прийоми навчання, адаптовані до індивідуальних особливостей молодших школярів. Формування педагогічної творчості передбачає розвиток у майбутніх учителів здатності до креативного мислення, рефлексивності, емоційної гнучкості та професійної ініціативності, що необхідні для забезпечення ефективності освітнього процесу в умовах постійних змін і викликів сучасної початкової освіти.

Представлено аналіз зарубіжного досвіду та вплив євроінтеграційних процесів на трансформацію підготовки майбутніх учителів початкових класів в Україні. Визначено, що у країнах ЄС творча складова професійної підготовки вчителя чітко інтегрована в компетентнісні моделі та освітні стандарти, які регулюють підготовку педагогічних кадрів.

Розроблено та науково обґрунтовано концептуальні положення формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, що охоплюють визначення мети, пріоритетних завдань, принципів, змістових орієнтирів, індикаторів розвитку та очікуваних результатів.

У другому розділі – **«Організаційно-методичні засади формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів»** – визначено сучасні технології формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; з'ясовано особливості формування педагогічної творчості здобувачів вищої освіти у процесі вивчення фахових дисциплін та під час педагогічної практики; висвітлено організацію самостійної творчої науково-дослідної роботи майбутніх учителів початкових класів.

Визначено сучасні технології формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів: технологія розвитку критичного мислення, кейс-технології, технологія портфоліо, особистісно-орієнтовані, проєктні, ігрові, тренінгові, інтерактивні, цифрові технології та технології змішаного навчання. Особлива увага зосереджена на цифрових технологіях, які формують середовище для моделювання педагогічних ситуацій, віртуального стажування, участі у віртуальних майстерках, симуляціях та кейсах (інтерактивні дошки (Padlet, Jamboard), інструменти для створення відеоуроків (Loom, Screencast-O-Matic), платформи для гейміфікації (Kahoot!, Quizizz, Wordwall) тощо), що сприяє розвитку у майбутніх учителів початкових класів професійної рефлексії та критичного мислення, педагогічної творчості.

Формування педагогічної творчості в межах фахових дисциплін передбачає систематичне залучення здобувачів до аналізу педагогічних ситуацій, розроблення власних дидактичних рішень, осмислення альтернативних стратегій навчання і виховання, а також рефлексивне оцінювання результатів власної діяльності.

Провідною характеристикою фахових дисциплін у формуванні педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів визначено їх орієнтацію на розвиток суб'єктної позиції здобувача вищої освіти, що передбачає активну участь у конструюванні освітнього процесу, осмисленні педагогічних явищ і моделюванні власної професійної поведінки. Це зреалізовано перш за все через зміст фахових дисциплін, наприклад, дисципліни «Педагогічна творчість вчителя початкової школи» через зміст таких тем: «Інноваційна спрямованість

педагогічної діяльності», «Формування творчого стилю вчителя» та «Технології педагогічної творчості». Це дало змогу забезпечити не лише засвоєння теоретичних положень, а й формування здатності застосовувати педагогічні знання у варіативних, нестандартних і проблемних освітніх ситуаціях. Така логіка побудови освітнього процесу забезпечує перехід від репродуктивного засвоєння інформації до продуктивного педагогічного мислення. Особливе значення у формуванні педагогічної творчості належить забезпеченню проєктно-рефлексивного характеру освітнього процесу через виконання здобувачами творчих завдань, моделювання авторських педагогічних концепцій, розроблення власних освітніх програм і сценаріїв уроків.

У третьому розділі – **«Діагностика стану сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів»** – виокремлено компоненти, критерії, їх показники та рівні сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів; розроблено методику проведення констатувального етапу педагогічного експерименту; з'ясовано стан сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів (констатувальний етап).

Виокремлено компоненти педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів: *мотиваційно-ціннісний* – система внутрішніх мотивів, професійних цінностей, спрямованості на творчу педагогічну діяльність, самореалізацію, професійне зростання та позитивне ставлення до інноваційних змін в освіті; *когнітивно-змістовий* – система знань із методології педагогічної творчості, володіння понятійним апаратом, здатність до застосування теоретичних знань у практичній діяльності та розвиток креативного мислення; *операційно-діяльнісний* – система практичних умінь і навичок творчої педагогічної діяльності, здатність використовувати інноваційні методи навчання, розробляти авторські дидактичні матеріали та моделювати нестандартні педагогічні ситуації.

Відповідно до компонентів визначено та обґрунтовано критерії і показники сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, а саме: *ціннісний* (сформованість інтересу до професійної самореалізації у творчій педагогічній діяльності; наявність внутрішньої мотивації до педагогічної творчості; прагнення до професійного та особистісного зростання); *когнітивний* (ступінь обізнаності з методами та технологіями творчої педагогічної діяльності; здатність застосовувати набуті знання у професійній практиці; рівень розвитку креативного мислення); *діяльнісний* (рівень володіння інноваційними методиками навчання; здатність створювати авторські дидактичні матеріали; уміння моделювати й ефективно розв'язувати нестандартні педагогічні ситуації).

Порівняльний аналіз результатів експериментальної та контрольної груп підтвердив їхню вихідну однорідність, що є обов'язковою умовою для валідного

проведення подальшого формувального етапу. Особливо важливим є виявлений феномен диспропорції між когнітивною поінформованістю про педагогічну творчість та недостатнім рівнем її мотиваційного, діяльнісного й рефлексивного забезпечення, що дозволяє трактувати педагогічну творчість у здобувачів як переважно потенційну, а не актуалізовану характеристику.

Результати й аналіз результатів констатувального етапу експерименту дали підстави зробити такі висновки: наявна система підготовки майбутніх учителів початкових класів потребує орієнтації змісту підготовки на цілеспрямоване формування педагогічної творчості, чого можна досягти через використання розробленої системи та впровадження педагогічних умов її реалізації.

У четвертому розділі – **«Система формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів»** – обґрунтовано систему формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів та змодельовано процес її реалізації; виокремлено й аргументовано педагогічні умови формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів.

Розроблена система формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів забезпечила цілісну організацію процесу професійної підготовки здобувачів вищої освіти до здійснення креативної педагогічної діяльності в умовах сучасної початкової освіти з орієнтацією на випереджувальний розвиток, здатність до адаптації в умовах змін, педагогічного новаторства й креативного мислення, що є ключовими характеристиками сучасного вчителя початкових класів.

У п'ятому розділі – **«Дослідницько-експериментальна перевірка ефективності системи формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів»** – представлено програму і методику дослідження; висвітлено методику впровадження педагогічних умов формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів в освітній процес ЗВО; здійснено аналіз та інтерпретацію результатів дослідницько-експериментального дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та побажання, врахування яких окреслило б перспективи подальших напрямів наукового пошуку.

1. Позитивно оцінюючи практико-орієнтований характер дослідження та запропонований автором комплекс інтерактивних методів формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів, вважаємо, що робота набула б більшої завершеності за умови ширшого аналізу можливих організаційно-методичних труднощів, ризиків та обмежень їх упровадження в освітній процес закладів вищої освіти.

2. У підрозділі 3.1. автором детально схарактеризовано критерії, показники та рівні сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів. Водночас, на наш погляд, для підвищення наочності та полегшення порівняльного аналізу доцільно було б подати узагальнену таблицю відповідності компонентів, критеріїв, показників і рівнів сформованості досліджуваної якості.

3. У підрозділі 2.3. представлено інноваційні форми та методи формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів під час педагогічної практики, що заслуговує на позитивну оцінку. Водночас, на наш погляд, доцільним було б ширше висвітлити можливості формування педагогічної творчості майбутніх учителів в умовах дистанційного або змішаного проходження педагогічної практики, з урахуванням сучасних тенденцій цифровізації освіти та трансформації освітнього середовища.

4. У роботі ґрунтовно розкрито теоретичні засади формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів. Водночас більш повному висвітленню досліджуваної проблеми сприяло б ширше представлення міждисциплінарних зв'язків педагогічної творчості з психологією творчості, педагогічною інноватикою та теорією професійного розвитку особистості.

5. У дисертації достатньо повно висвітлено критерії, показники та рівні сформованості педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів. Разом із тим, на нашу думку, доцільним було б більш детально розкрити взаємозв'язок між окремими компонентами педагогічної творчості та результатами професійної підготовки здобувачів освіти, що дозволило б більш чітко простежити динаміку формування досліджуваної якості.

Однак, висловлені зауваження та побажання носять дискусійний характер, а тому не мають суттєвого впливу на високу позитивну оцінку дисертаційного дослідження. Робота містить значні наукові доробки та нові, раніше не захищені наукові положення. Отримані результати є раціональними для педагогічної освіти.

Повнота висвітлення результатів в опублікованих працях. Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені в дисертації, достатньо повно висвітлені в опублікованих працях здобувачки. Аналіз змісту публікацій, які розкривають науковий зміст дисертації, свідчить, що їм притаманний конкретний і ціннісний характер, вони чітко аргументовані, узагальнення результатів педагогічного дослідження здійснено на належному методологічному рівні.

Підкреслимо широкий спектр апробації результатів дослідження. Основні положення й отримані результати обговорено під час конференцій різного рівня: *міжнародних*: III Міжнародна науково-практична конференція «Наукові дослідження в сучасному світі» (м. Торонто, Канада, 2023 р.); IV Міжнародна науково-практична конференція «Глобальна наука: перспективи та інновації»

(Ліверпуль, Велика Британія, 2023 р.); VII Міжнародна науково-практична конференція «Наука і суспільство: сучасні тенденції в умовах змінюваного світу» (м. Відень, Австрія, 2024 р.); IX Міжнародна науково-практична конференція «Наука і суспільство: сучасні тенденції в умовах змінюваного світу» (м. Відень, Австрія, 2024 р.); LIII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Кордова, Іспанія, 2025 р.); LIV Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Клагенфурт, Австрія, 2025 р.); LV Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Острава, Чехія, 2025 р.); LVI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку» (м. Афіни, Греція, 2025 р.); *всеукраїнських*: Всеукраїнська інтернет-конференція з проблем вищої освіти і науки (м. Миколаїв, 2021 р.); Всеукраїнська вебконференція «Теорія і практика цифрового навчання в сучасних закладах освіти» (м. Вінниця, 2022 р.); Всеукраїнська вебконференція «Інноваційні технології навчання в епоху цивілізаційних змін» (м. Вінниця, 2022 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Теоретико-методичні засади наступності в освітньому процесі дошкільної та початкової освіти» (м. Миколаїв, 2024 р.); Всеукраїнська вебконференція «Інноваційні технології навчання в епоху цивілізаційних змін» (м. Вінниця, 2023 р.); Всеукраїнська вебконференція «Теорія і практика цифрового навчання в сучасних закладах освіти» (м. Вінниця, 2024 р.); *звітних конференціях та наукових семінарах* Хмельницького національного університету (2024 – 2026 рр.) За результатами дослідження опубліковано 40 наукових праць, із них – 15 статей у фахових виданнях України, 5 статей у журналах, що індексуються у міжнародній наукометричній базі Web of Science і Scopus, 4 статті – у наукових періодичних виданнях інших країн, 13 – апробаційного характеру, 2 – навчальних посібника у співавторстві, 1 розділ у колективній монографії.

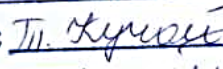
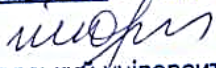
Основні положення й висновки наукового пошуку представлено в 50 публікаціях, із них: 2 монографії, 18 статей в наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, 5 статей у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection; 10 публікацій засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 12 публікацій додатково висвітлюють результати дослідження, 3 навчально-методичних посібника.

Висновок. На підставі вищевикладеного констатуємо, що дисертація Якименко Поліни В'ячеславівни на тему «Теоретичні і методичні засади формування педагогічної творчості майбутніх учителів початкових класів» є ґрунтовною науковою працею, яка акумулює результати багаторічної дослідницької діяльності авторки. Робота має фундаментальний характер, становить вагомий внесок у теорію і методику професійної освіти, характеризується високим рівнем наукової новизни та практичною значущістю. Подане дослідження повністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.), а також вимогам пунктів 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ № 1197 від 17.11.2021 р. (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р., № 928 від 30.07.2025 р.), а сама дисертантка, Якименко Поліна В'ячеславівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки, психології, початкової,
дошкільної освіти та управління закладом освіти
Закарпатського угорського університету
ім. Ференца Ракоці ІІ

Тетяна Кучай

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Зав. від. кадрів
Закарпатський угорський університет
імені Ференца Ракоці ІІ